

اداره مطبعه سی : دارالقنون
قارشیسندنه کاشن حسن پاشا
مدرسہ سی داخلہ در

مرکز توزیعی :
باب عالی جاده سنده (اتحاد
تجارت) کتبخانه سی

آبونه بدلی :
سنة لکی ۱۰۰ غروش
آلتی آلتی ۵۰

آبونه قیدی معامله سی هر سینه تک پونجی
وایکسچی آلتی آلتی اعتباراً اجرا اولونور

دینی، علمی، ادبی، اجتماعی

محفصل

۱۳۳۸

مجموعه اسرمیه سی

صاحبی، مدیری، محرری :

اسلامك نفعنه خادم مقالات
مع اليشكر قبول ونشر اولونور

بازانك شخصیتی دکل، یازیشك، همیتی
نظر دقت، آلتییر .

کلن یازیلردن شایان قبول کوردولنلر
تامیخ سیراسیله درج ایدیلیر .

کرنده ریله چك آثر، اوقوناقلی
ومختصرجه یازیلش اولمالیدر .

فی : غروش

۱۰

صفر

۱۳۴۳

جلد

۴

عدد

۴۰

انسانیت کامله

معرفنامه صاحب شهری شیخ ابراهیم حتی
ارضرومی نك تصوفه متعلق بر رساله سی اولوب
ارضرومی شیخ فاضل اقدی طرفدن طبع
ایتدیریلشدر .

تبریک

اخیراً شرعیہ وکالتہ انتخاب ایدیلش اولان
فاضل مکرم فوزی اقدی حضرت تارینه عرض تبریک
ایدر و امور شرعیہ ده موفقیات خبریه لرینی تمنی
ایلرز .

تشکر

حفلک انتشاری خصوصه همت و معاوننده
بولونان اسپارطه مفتی محترمی فضیلتلو شا کر اقدی
حضرت تارینه عرض تشکر ایده رز .

خواجه زاده معمر اقدینک (نعت حضرت
مولانا) سی کله جک نسخه یه قونیلا جقدر .

محفّل دینی و علمی

تفسیر لر - مفسر لر

آیات وصورک مکی ویا مدنی اولمالرینک بیانی
آیات وصورک مکی ویا مدنی اولمالرینده اوچ
قول واردر .

برنجی قول: (مکی) قبل الهجره نازل اولان
آیات وصورجلیلهدر . اما اوآیت ، کرک مکده ،
کرک مدینه ده ، یاخود اسفاردن برنده نازل اولسون
اوراسی نظر اعتباره آلینماز . آنحق بوبابده منظور
اعتبار اولان ، آیتک قبل الهجره نزولیدر که شو
قول ، بوبابده کی اقوالک الک مشهور و معتبریدر .
ایکنجی قول: (مکی) ولوبعد الهجره بیله اولسه

مکده ، (مدنی) ده مدینه ده نازل اولاندر . شوقوله
کوره مکی و مدنی اولمایان بر قسم ده حاصل اولیور که
اوده اسفار پیغمبریده نازل اولان آیاتدر . بونلر
نه مکی ، نه ده مدنی اولوب بلکه واسطه بین القسمیندر .
اوچنجی قول: (مکی) اهل مکیه (مدنی) اهل
مدینه یه خطاباً نازل اولان آیات وصوردر .

تأویل نصوص حقنده بر قاعده عمومیه

نصوص شرعیه نك اثبات عقیده خصوص منته
هجت اوله بیلیمک قوتنی احراز ایده بیامسی ایچون
بروجه آتی ایکی قسمک برنده داخل اولماسی لازمدر .
برنجی قسم: (متواتر) شریعت مزده ورودی
معلوم وثبات اولان نصوص جلیله دن عبارتدر .
ایکنجی قسم: (مشهور) ورودینه یقین دکلده
اطمینان قلب حاصل اوله جق درجه ده علم ثابت
اولان نصوص جلیله در . اطمینان قلب دیدیکمز
علم یقینی ایله ظن آراسنده بر کیفیت متوسطه ادراکیه دن
عبارت اوله رق تعبیر دیکرله غلبه ظن اطلاق
اولندیغی ده واردر . ایمدی شو ایکی قسمک هر
بری (متعین المعنی) و (ظاهر المعنی) نامیه ایکی به
آیریلیر که شوحالده اقسام نصوص بروجه آتی درت
اولمش اولور :

۱ متواتر متعین المعنی ، ۲ متواتر ظاهر المعنی ،
۳ مشهور متعین المعنی ، ۴ مشهور ظاهر المعنی .

شمدی شو قسملرک تأویل واحکامی حقنده
مقررات قطعیه علمایی درمیان ایده لم :

برنجی قسم - که متواتر متعین المعنی ایدی -
خلاقه اصلا احتمال بولنمیان و آنحق کندندن ذهنه
انعکاس ایدن معنایه دلالتی قطعی اولان نصوص
متواتره در که بونلرک معنای مزبور قطعیدن ماعدا
معنایه حملی صورتیه تأویل اولنملاری قطعاً جائز
اوله ماز . چونکه کندیلری آنحق او معنایی افاده

ایتمکه منحصر و متعین درلر . نصوص مزبورہ نك
حکمی ایسه متعین الاراده بولنان معنائك وجوب
تصدیق و منکرینك کافر اولمسیدرکه اشبو صفتی
حائز نصوص ایچریسنده خلافتہ دلیل عقلی قاطع
قائم اولمش هیچ بر نص یوقدر .
ایکنجی قسم - که متواتر ظاهر المعنادر - کندیلرندن
تبادر ایدن معنای ظاهر دن باشقه ولو بعید اولسه
بیله بر معنایه حملی احتمالی بولونان نصوص متواتره درکه
بونلرک شرعاً حکمی متبادر اولان معنائك وجوب
تصدیق و شاید او معنائك تقيضه قائم بر دلیل قاطع
عقلی بولتورسه تاویلرینك جائز اولماسیدرکه شو
صورتله آرالرنده بر توفیق یولی آجیاهش اولور .
بر غمہ لی جودت

— ❦ —

اباضیه فرقہ سی
(مابعد)

اباضیه قوللری — اباضیه بر طاقم قوللره
آیرلمشدره بونلردن بضرملی (یزید بن ابی انیسہ) نك
اتباعنه (یزیدیه) دیرلر . یزید ، اباضی ایکن بوجه آتی
اعتقاداتی علاوه ایتمش ایدی .
۱ — آخر زمانده شریعت اسلامیه منسوخ
اوله جقدر .

۲ — عجمدن بزنی کله جك ، آکا سماندن
کتاب نازل اوله جق ، قرآنده کی صابنه ، اونجی نك
امتی اوله جقدر .

۳ — ذنوب صغیره و کبیره شرکدر .

۴ — حضرت محمد علیہ الصلاۃ والسلامک

نبوتی اقرار ایدن ، دیننه کیرمسده مؤمندر

۵ — اللرنده کی کتابه کوره صلاۃ و صوم

واجب دکدر ، لازم اولان طهارت و صفای

بالدر ، ابلیس ملک طاووسدر ، مخالفلرک اموالی

حلالدر .

بتون اباضیه قوللری یزیدیه دن متبری اولوب
دملرینی ، ماللرینی استحالال ایدرلر . الیوم اباضیه نك
بش ملیون قدر اتباعی تخمین اولته بیلیر . اباضیه نك
مقصدلری انجق عدل ایله اجرای احکامدر ، بو
خصوصنده کندیلریله برابر اولانلری تولی ایدرلر .
مذهبیرینی الزام ایلرلر ، جبراً التزام ایتدیرمک
ایسترلر .

از میر علی اسماعیل محقی

(۱) مثلاً حارثیه قوی عندنده عبدالله بن اباضدن
صوکره امام حارث بن مزید الاباضی در ، استطاعت
فعل ایله برابردر . دیگر قوللره کوره استطاعت فعلدن
اولدرکه اهل سنت مذهبنه موافقدر . حفصیه عندنده
ابن اباضدن صوکره امام حفص بن مقدمدر . شرک ایله
ایمان آرہ سنده معرفۃ الله واردر . الهی بیلان مشرک
اولماز ، مؤمن اولقی ایچون معرفۃ اللهدن صوکره رسول
اکرمه ، جنت و نارہ ایناعق ؛ بوتون محرمانی ترک ایتک
لازمدر .